

دانشگاه کردستان
دانشکده ادبیات و علوم انسانی
گروه زبان شناسی

عنوان
ساخت کنایی در گویش دشتی

پژوهشگر:

معصومه هاشمی

استاد راهنما:

دکتر یادگار کریمی

استاد مشاور:

دکتر ابراهیم بدخشان

پایان نامه کارشناسی ارشد / رشته زبان شناسی گرایش همگانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه کردستان
دانشکده ادبیات و علوم انسانی
گروه زبان شناسی

عنوان
ساخت کنایی در گویش دشتی

پژوهشگر:

معصومه هاشمی

استاد راهنما:

دکتر یادگار کریمی

استاد مشاور:

دکتر ابراهیم بدخشان

پایان نامه کارشناسی ارشد / رشته زبان شناسی گرایش همگانی

اردیبهشت ماه ۱۳۹۱

کلیه حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج مطالعات،

ابتکارات و نوآوری های ناشی از تحقیق موضوع

این پایان نامه (رساله) متعلق به دانشگاه کردستان است.

تعهد نامه

اینجانب معصومه هاشمی دانشجوی کارشناسی ارشد / رشته زبان شناسی گرایش همگانی دانشگاه کردستان، دانشکده ادبیات گروه زبان شناسی تعهد می نمایم که محتوای این پایان نامه نتیجه تلاش و تحقیقات خود بوده و از جایی کپی برداری نشده و به پایان رسانیدن آن نتیجه تلاش و مطالعات مستمر اینجانب و راهنمایی و مشاوره اساتید بوده است.

با تقدیم احترام

معصومه هاشمی

۱۳۹۱ / ۲ / ۲۷

دانشگاه کردستان
دانشکده ادبیات و علوم انسانی
گروه زبان شناسی

پایان نامه کارشناسی ارشد / رشته زبان شناسی گرایش همگانی

عنوان
ساخت کنایی در گویش دشتی

پژوهشگر:
معصومه هاشمی

در تاریخ ۲۷ / ۲ / ۱۳۹۱ توسط کمیته تخصصی و هیات داوران زیر مورد بررسی قرار گرفت و با
نمره ۱۹/۸۱ و درجه عالی به تصویب رسید.

<u>امضاء</u>	<u>مرتبه علمی</u>	<u>نام و نام خانوادگی</u>	<u>هیات داوران</u>
	استادیار	دکتر یادگار کریمی	۱- استاد راهنما
	استادیار	دکتر ابراهیم بدخشان	۲- استاد مشاور
	استادیار	دکتر سعید نظری	۳- استاد داور خارجی
	استادیار	دکتر محمد رضا خدا بخش	۴- استاد داور داخلی

مهر و امضاء معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی

مهر و امضاء گروه
دانشکده

تقدیم:

به همسر و دخترم که در این کار مشوق من بودند

با سپاس بیکران از پروردگار متعال و اساتید علم و اخلاق آقای دکتر یادگار
کریمی و آقای دکتر ابراهیم بدخشان

چکیده:

این رساله به بررسی ساختار کنایی در گویش دشتی میپردازد و چارچوب به کار رفته در آن برنامه‌ی کمینه‌گرا است. ساختار نحوی گویش دشتی، دارای الگوی کنایی دو شقی است و سیستم کنایی آن بر اساس مطابقت می‌باشد. این گویش از یک راهکار عمده برای نشان دادن حالت کنایی در ساختار نحوی - اش استفاده می‌کند و آن مضاعف سازی واژه‌بست است که طی آن یک واژه‌بست غیر فاعلی بر روی اولین عنصر غیر فاعل در جمله مضاعف سازی می‌شود و فعل در شخص و شمار با مفعول مستقیم مطابقت می‌کند

کریمی (۱۳۸۸) به لحاظ نظری، رویکردی در رابطه با ساخت کنایی و مضاعف سازی واژه‌بست در سورانی (یکی از گویشهای زبان کردی) ارائه می‌کند که میتواند به داده‌های گویش دشتی نیز تعمیم داده شود.

کلید واژه‌ها: ساخت کنایی، ساخت کنایی نحوی، ساخت کنایی دوشقی، مطلق، دشتی، حالت، مطابقت مضاعف سازی واژه‌بست، برنامه‌ی کمینه‌گرا.

فهرست مطالب

صفحه		عنوان
	فصل ۱ (مقدمه)	
۲مقدمه	۱-۱
۲موقعیت جغرافیایی	۲-۱
۲شرایط اقلیمی	۱-۲-۱
۳گوشش	۲-۲-۱
۴شهرستان دشتی	۳-۲-۱
۵نامهای استان بوشهر	۴-۲-۱
۵پیشینه‌های سیاسی و اجتماعی	۵-۲-۱
۸بیان مسئلهی تحقیق	۳-۱
۱۱پرسشهای تحقیق	۴-۱
۱۱فرضیه‌های تحقیق	۵-۱
۱۲ضرورت انجام تحقیق	۶-۱
۱۲اهداف تحقیق	۷-۱
۱۲کاربردهای تحقیق	۸-۱
۱۳استفاده کنندگان از نتیجهی تحقیق	۹-۱
۱۳روش انجام تحقیق	۱۰-۱
۱۳روش گردآوری داده‌ها	۱۱-۱
۱۳روش تحلیل داده‌ها	۱۲-۱
۱۳کلید واژه‌ها	۱۳-۱
	فصل ۲ (پیشینهی تحقیق)	
۱۵مقدمه	۱-۲
۱۷زبانهای فاعلی - مفعولی	۱-۱-۲
۱۸زبانهای کنایی	۲-۱-۲
۱۹طبقه‌بندی زبانهای کنایی	۳-۱-۲
۱۹زبانهای کنایی کامل	۴-۱-۲
۲۰زبانهای کنایی گسسته	۵-۱-۲
۲۲ساخت کنایی ساختوازی و نحوی	۶-۱-۲
۲۲ساخت کنایی ساختوازی	۷-۱-۲
۲۳ساخت کنایی نحوی	۸-۱-۲
۲۵پیشینهی تحقیق	۲-۲
۲۵مقدمه	۱-۲-۲

۲۵ محققان خارجی	۲-۲-۲
۲۵ الن ولفورد	۳-۲-۲
۲۶ الن ولفورد	۴-۲-۲
۲۹ آلدريج	۵-۲-۲
۳۰ باينن	۶-۲-۲
۳۱ هيگ	۷-۲-۲
۳۱ هيگ	۸-۲-۲
۳۲ آدن وهلمبرگ	۹-۲-۲
۳۲ محققان داخلی	۱۰-۲-۲
۳۲ سهیلی اصفهانی	۱۱-۲-۲
۳۳ کلباسی	۱۲-۲-۲
۳۳ کلباسی	۱۳-۲-۲
۳۴ بختیاری	۱۴-۲-۲
۳۴ میردهقان	۱۵-۲-۲
۳۴ کریمی	۱۶-۲-۲
۳۸ دانشپژوه	۱۷-۲-۲
۴۰ نقشبندی	۱۸-۲-۲

فصل ۳ (چارچوب نظری)

۴۵ مقدمه	۱-۳
۴۵ چهارچوب نظری	۲-۳
۴۸ ادغام	۱-۲-۳
۵۳ عبارتها	۲-۲-۳
۵۶ فاعلهای تهی	۳-۲-۳
۵۸ ویژگیهای حالت فاعل	۱-۳-۲-۳
۶۰ فاعل دارای حالت غیر مفعوله	۲-۳-۲-۳
۶۱ حرکت پرسشواره	۴-۲-۳
۶۷ حرکت Epp,wh	۱-۴-۲-۳
۶۹ محدودیت مداخله	۲-۴-۲-۳
۶۹ محدودیت ادغام مجدد	۳-۴-۲-۳
۷۰ محدودیت ساختار سازه	۴-۴-۲-۳
۷۱ حرکت هسته	۵-۲-۳
۷۲ حرکت هسته‌ی زمان به هسته‌ی متمم نما	۱-۵-۲-۳
۷۴ حرکت هسته‌ی فعلی به هسته‌ی زمان	۲-۵-۲-۳
۷۸ اصل محدودیت حرکت هسته	۳-۵-۲-۳
۷۸ حرکت موضوع	۶-۳
۷۹ نظریه‌ی فاعل در درون VP	۱-۶-۳

۸۰ اصل جذب	۲-۶-۳
۸۰ شرط شاخهی چپ	۳-۶-۳
۸۰ محدودیت حوزهی استخراج	۴-۶-۳
۸۱ اصل جذب نزدیکترین	۵-۶-۳
۸۱ گزارهی غیر مفعولی	۶-۶-۳
۸۱ گزارهی مجهول	۷-۶-۳

فصل ۴ (تجزیه و تحلیل دادهها)

۸۳ مقدمه	۱-۴
۸۴ مقولههای صرفی اسم در گویش دشتی	۲-۴
۸۴ نشانهی معرفه (شناس)	۱-۲-۴
۸۵ نشانهی نکره (ناشناس)	۲-۲-۴
۸۶ علامت جمع	۳-۲-۴
۸۶ نشانهی اضافه	۴-۲-۴
۸۶ حرف اضافه	۳-۴
۸۷ ضمیر	۴-۴
۸۷ ضمایر شخصی در گویش دشتی	۱-۴-۴
۸۸ ویژگیهای کاربردی ضمایر شخصی	۲-۴-۴
۸۸ ضمایر متصل شخصی	۳-۴-۴
۸۹ شناسهها و واژهبستها	۴-۴-۴
۸۹ شناسهها	۵-۴-۴
۹۰ واژهبستها	۶-۴-۴
۹۲ جایگاه واژهبستها	۷-۴-۴
۹۴ ترتیب سازهها	۵-۴
۹۵ فعل	۶-۴
۹۵ فعل و جایگاه آن در گویش دشتی	۱-۶-۴
۹۶ مقولهی گذر	۲-۶-۴
۹۹ ساخت فعل در گویش دشتی	۳-۶-۴
۱۰۰ زمانهای فعل و عناصر تشکیل دهندهی آن در گویش دشتی	۴-۶-۴
۱۰۰ ویژگیهای صرفی و نحوی گویش دشتی	۷-۴
۱۰۰ ویژگیهای صرفی و نحوی گویش دشتی در زمان حال	۱-۷-۴
۱۰۱ صرف فعل ناگذر در زمان حال	۲-۷-۴
۱۰۱ صرف فعل گذرا در زمان حال همراه با موضوع درونی فعل (مفعول صریح)	۳-۷-۴
۱۰۲ کاربرد فعل گذرا همراه با موضوع بیرونی فعل (اسم، ضمیر)	۴-۷-۴
۱۰۲ ویژگیهای صرفی و نحوی در زمان گذشته	۵-۷-۴
۱۰۵ کاربرد فعل گذرا همراه با مفعول صریح و غیر صریح	۶-۷-۴
۱۰۶ کاربرد فعل گذرا همراه با مفعول جمع	۷-۷-۴

۱۰۷ کاربرد فعل گذرا همراه با قید.....	۸-۷-۴
۱۰۷ کاربرد فعل گذرا همراه با متمم و یک افزوده (مفعول و قید).....	۹-۷-۴
۱۰۸ صرف فعل داشتن.....	۱۰-۷-۴
۱۰۹ صرف فعل داشتن همراه با موضوع درونی فعل (مفعول صریح).....	۱۱-۷-۴
۱۰۹ افعال ربطی.....	۱۲-۷-۴
۱۱۰ صرف فعل خواستن.....	۱۳-۷-۴
۱۱۱ کاربرد فعل خواستن با ضمیر مفعولی منفصل.....	۱۴-۷-۴
۱۱۱ مجهول.....	۱۵-۷-۴
۱۱۲ بررسی و توصیف ساخت کنایی در گویش دشتی.....	۸-۴
۱۱۲ بررسی ضمائر و ساختار کنایی در گویش دشتی.....	۱-۸-۴
۱۱۲ بررسی ضمائر منفصل بر اساس مطابقت.....	۲-۸-۴
۱۱۳ بررسی ضمائر متصل بر اساس مطابقت.....	۳-۸-۴
۱۱۴ بررسی ساختار کنایی با توجه به ترتیب سازه‌ها و صرف افعال.....	۴-۸-۴
۱۲۲ تحلیل ساختارهای کنایی در گویش دشتی.....	۹-۴

فصل ۵ (نتیجه‌گیری)

۱۳۰ خلاصه و نتیجه‌گیری.....	۱-۵
۱۳۳ نتیجه‌گیری.....	۲-۵
۱۳۳ پیشنهاداتی برای پژوهش‌های آتی.....	۳-۵

نشانه‌های اختصاری

S.....	فاعل فعل لازم.....
A.....	فاعل فعل متعدی.....
V.....	فعل.....
spec	مشخصگر.....
O.....	مفعول.....
t.....	رد.....
م،۱.....	اول شخص مفرد.....
م،۲.....	دوم شخص مفرد.....
م،۳.....	سوم شخص مفرد.....
ج،۱.....	اول شخص جمع.....
ج،۲.....	دوم شخص جمع.....
ج،۳.....	سوم شخص جمع.....
∅.....	تکواژ صفر.....
().....	معنی و توضیح اضافی.....
*.....	جمله‌ی غیر دستوری.....

فصل اول:

مقدمه

۱-۱ مقدمه

این رساله تلاشی در جهت توصیف و تبیین ساخت کنایی در گویش دشتی استان بوشهر است. در این فصل سعی میشود تا با معرفی اجمالی گویش دشتی و بر شمردن شماری از ویژگی‌های این گویش و نیز ارائه اطلاعاتی در رابطه با موقعیت جغرافیایی و فرهنگی استان بوشهر و ناحیه دشتی، راه برای ورود به توصیف‌ها و تحلیل‌های نظری که درباره‌ی نظام حالت کنایی در بخشهای آتی ارائه شده است هموارتر گردد. در پایان این فصل مسئله‌ی پژوهش، پرسش‌ها و فرضیه‌های مرتبط با پژوهش، ضرورت انجام پژوهش و روش تحقیق بیان خواهند شد.

۲-۱ موقعیت جغرافیایی

استان بوشهر با مساحتی در حدود ۲۷۶۵۳ کیلومتر مربع بین ۲۷ درجه و ۱۴ دقیقه تا ۳۰ درجه و ۱۶ دقیقه عرض شمالی و ۵۰ درجه و ۶ دقیقه طول شرقی در جنوب ایران در حاشیه‌ی زیبای خلیج فارس قرار دارد. این استان از شرق به استان فارس و از غرب به خلیج فارس، از جنوب به خلیج فارس و قسمتی از استان هرمزگان، از شمال به استان خوزستان و قسمتی از کهگیلویه و بویراحمد، محدود است. استان بوشهر با خلیج فارس بیش از ۶۰ کیلومتر مرز دریایی دارد. بر اساس آخرین تقسیمات سیاسی کشور، استان بوشهر مشتمل بر ۸ شهرستان، ۱۷ بخش، ۱۳ شهر، ۳۶ دهستان و ۷۰۶ آبادی دارای سکنه است. شهرستان‌های استان بوشهر عبارتند از: بوشهر، تنگستان، دشتستان، دشتی، دیر، دیلم، کنگان و گناوه.

۱-۲-۱ شرایط اقلیمی

استان بوشهر در مجموع دارای اقلیمی گرم است که در بخش‌های ساحلی به صورت گرم و مرطوب و در بخش‌های داخل استان به صورت گرم و خشک می‌باشد. استان بوشهر از استانهای کم باران کشور است. و مهمترین سیستم‌های مؤثر بر آن در فصل زمستان کم فشارهای مدیترانه‌ای و سودانی است و پر

فشارهای شمالی، شمال غربی و سایر مراکز پر فشار نیز در طول فصل‌های سرد سال به گونه‌ای تعدیل یافته بر این استان تاثیر می‌گذارند.

ارتفاعات استان بوشهر از دو رشته‌ی اصلی تشکیل یافته است که به موازات هم سرتاسر طول استان را در بر می‌گیرند و رشته‌ی اصلی آن که محدوده‌های شمالی و شرقی استان را می‌پوشاند، دنباله‌ی رشته کوه‌های زاگرس است. ارتفاعات استان بوشهر اکثراً فاقد ارتفاع قابل ملاحظه بوده و به این جهت از توده‌های هوای باران زای مهاجر به استان، دریافت مناسبی از ریزش‌های جوی ندارد. ارتفاع کم کوه‌های استان و جهت گسترش آنها سبب گردیده است که ریزش‌های جوی کم در آنها در تلفیق نامناسب با جنس خاک‌های این ارتفاعات گسترش پوشش گیاهی را در این ارتفاعات و پایکوه‌ها در حد ناچیزی قرار دهد و به این جهت اغلب کوهستانهای استان تقریباً به صورت سخت و یا با پوشش گیاهی ناچیز مشاهده می‌شود.

آب‌های جاری استان شامل رودخانه‌های دائمی و فصلی است و تنها رودخانه‌های دائمی استان، رودخانه‌های مند، شاپور، دالکی می‌باشند.[□]

۱-۲-۲ گویش

گویش استان بوشهر در تمام مناطق فارسی محلی است که دارای بن مایه‌ی لری می‌باشد. برای مرزبندی انواع گویش، منطقه را از لحاظ جغرافیایی به دو بخش شمالی و جنوبی تقسیم می‌کنیم که هر قسمت ویژگی خاص خود را داراست و دارای تفاوتی اندک می‌باشد. زبان عربی نیز در جاهایی مانند بندر عسلویه، کنگان، جزیره شیف و جزیره شمالی و جنوبی بندر ریگ رایج است. در همه‌ی گویش‌ها واژه‌های فارسی باستان، اوستایی و پهلوی دیده می‌شود و همچنین بازمانده‌ی صرف زبان پهلوی هنوز هم در گویش دشتی (و دشتیانی) رایج است. این موضوع نوید تکامل زبان از فارسی قدیم به فارسی نو در منطقه می‌باشد.

¹ www.bushehrmet.ir

به علت ارتباط بندری بوشهر با کشورهای عربی و نیز تسلط انگلیسیها و هلندیها در منطقه، پاره‌ای واژه‌های بیگانه دیده می‌شود که هنوز هم مورد استعمال است. گویش شمالی استان شامل گویش شهرستان دشتستان، گناوه و دیلم می‌باشد. گویش جنوبی شامل گویش شهرستانهای تنگستان، دشتی، کنگان و دیر می‌باشد. در خود شهر بوشهر هم اکنون فارسی صحبت میشود ولی این گویش همسو با گویش تنگستان بوده است.

۱-۲-۳ شهرستان دشتی

شهرستان دشتی در ۸۰ کیلومتری جنوب بوشهر قرار دارد و دارای ۵۳۴۶ کیلومتر مربع وسعت و ۶۹۳۵۰ نفر جمعیت می‌باشد. فاصله‌ی آن تا مرکز استان ۸۰ کیلومتر است. دشتی بین ۲۸ درجه، ۳۵ دقیقه و ۳۰ ثانیه عرض شمالی و ۵۱ درجه و ۲۲ دقیقه و ۳۰ ثانیه طول شرقی قرار دارد و از شمال به شهرستان دشتستان و تنگستان و از شرق به شهرستان فیروز آباد، از مغرب به شهرستان تنگستان از جنوب غربی به شهرستان دیر و از جنوب به شهرستان کنگان محدود و دارای دو بخش مرکزی و کاکی است. لهجه‌ی دشتیانی از قدیمترین لهجه‌های استان بوشهر است که به وضوح صرف و نحو دستور زبان پهلوی ساسانی هنوز در آن استعمال میشود.

دیرنگی بافت تاریخی بوشهر، به دورهی حکومت نادرشاه افشار برمیگردد که در آن هنگام با تاسیس پایگاه دریایی نادرشاه در خورشرقی بوشهر، موسوم به خورنادری بندر بوشهر از یک روستای کوچک ماهیگیری به یک بندر مهم تبدیل گردید. مادام دیولافوا در سفر اول خود به بوشهر به کشتیهایی اشاره میکند که به احتمال قوی بازمانده‌ی کشتی‌های نادر شاه بوده‌اند. از آن تاریخ به بعد رونق و آبادانی آن ادامه یافت و در دورهی زندیه به دلیل نزدیکی به پایتخت ایران در شیراز اهمیت این بندر دو چندان شد. بافت قدیم بوشهر از شرق، شمال و سمت مغرب به دریا محدود است و از جنوب به خیابان لیان فعلی محدود است. بافت زیبای شهر بوشهر از حدود هفتاد سال پیش یعنی پس از جنگ جهانی اول رونق خود را از دست داده و مصالح مورد نیاز آن که از آفریقا و هند تامین می‌شده کمتر در دسترس بوده و ساکنین

اصلی شهر شروع به ترک آن و مهاجرت به سایر نقاط کشور کرده‌اند. پس از جنگ جهانی دوم این مسئله شدت گرفت و پس از انقلاب اسلامی نیز با تخریب بیش از یک چهارم این بافت این مهاجرت و تخریب شدت چند برابر یافته و هم اکنون به صورت نیمه ویرانه‌های درآمده است.

۱-۲-۴ نام های استان بوشهر

در عصر هخامنشی یکی از تمدنهای بزرگ ایران، تمدن لیان بوده است که برخی به اشتباه نام آن را از نامهای بوشهر میدانند. طبق آثار کشف شده در منطقه‌ی باستانی هلیله و ریشهر نام این سرزمین ژرمانسیک بوده است. همچنین در آثار باستانی شوش از این بندر نام برده شده است و در زمان اسنکدر نام آن به موزامبری تغییر یافت.

نام دیگر آن ابا شهر بوده است که در زمان اردشیر بابکان به این نام خوانده می شده و به معنی شهر بابک است و بعد از آن بوشهر نامیده شده به معنای شهر پایین، بدلیل اختلاف سطحی که ریشهر داشته است.

۱-۲-۵ پیشینه سیاسی و اجتماعی

به طوری که از اسناد و اطلاعات برمیآید، این منطقه به علت موقعیت استراتژیک مناسب برای احداث پایگاه دریایی و بندرگاه مورد استفاده پادشاهان ایلام قرار میگرفت. در زمان هخامنشیان که کشور ایران به بیست ساتراپ نشین (استان) تقسیم میشده، سرزمین بوشهر خود ساتراپ نشین پارس بود. داریوش فرمان داد که حفر ترعه نیل به دریای سرخ را دنبال کند. این کانال محققاً راهی بوده که بجای کانال سوئز امروزی میتواندست خلیج فارس و دریای عمان را از طریق دریای سرخ مستقیماً به مصر و مدیترانه اتصال دهد. مقابر کنده شده بر سطح سنگی جزیره‌ی خارک دلیل بر حضور سربازان هخامنشی در استان بوشهر است که برای نگهبانی از چنین راه طولانی تدارک شده بود و خلیج فارس به خاطر موقعیت راهبردی و به

لحاظ اهمیت اقتصادی و بازرگانی، در طول تاریخ همواره از سوی کشورها و دولت‌ها برای تبادل علم و ثروت و گسترش قدرت مورد توجه قرار گرفت است.

اولین یورش دولتهای اروپایی به سواحل خلیج فارس در سال هزار و پانصد و شش میلادی با حمله - ی پرتغالیها تحت عنوان محافظت و حراست از منابع پرتغال در برابر تجار مصری و ونیزی صورت گرفت. در سال هزار و سیزده هجری قمری شاه عباس با انگلیسها متحد شد و دست پرتغالیها را از خلیج فارس کوتاه کرد.

از سال هزار و صد و چهل و هشت هجری قمری نادرشاه بوشهر را که دهکده‌های بیش نبود مورد توجه قرار داد و مشغول آماده کردن بوشهر به عنوان یک بندر و اسکله کشتی سازی با استفاده از چوب جنگل - های مازندران شد. همچنین برای تامین ارتباط جزایر و سواحل خلیج فارس درصدد تاسیس نیروی دریایی برآمد و در سال هزار و صد و چهل و هشت هجری قمری لطیف خان را به ایالت دشتستان و کاپیتانی کل سواحل خلیج فارس انتخاب و اعزام کرد. این شخص برای تهیهی ناوگانی در خلیج فارس بوشهر را مرکز دریایی خود قرار داد. اواخر سلطنت نادر ایران بیست و سه تا بیست و پنج فروند کشتی جنگی در خلیج فارس داشت بدین ترتیب از زمان نادرشاه بوشهر روی به پیشرفت نهاد و حتی مدتی بندرعباس را نیز تحتالشعاع خود قرار داد. پس از قتل نادر در اثر هرج و مرجی که در ایران پدید آمد، کشتیهای جنگی توسط حکمرانان و شیوخ اطراف خلیج فارس ضبط گردید، همچنین بندر بوشهر و بندرعباس نیز اهمیت سابق خود را از دست دادند.

تجار هلندی که در سال هزار و ششصد و بیست و سه میلادی روابط تجاری خود را با ایران شروع کرده بودند پس از قتل نادر ایران را ترک کردند و بصره را مرکز تجاری خود قرار دادند. اما پس از مدتی در اثر وسوسه‌های رقبای انگلیسی و به منظور نزدیکی بیشتر با دهانهای خلیج فارس تاسیسات تجاری خود را به خارک منتقل کردند و در عین حال از پرداخت اجاره بهای خارک به میرمهنا حاکم بندر ریگ و جزیره‌ی خارک خودداری نمودند. میرمهنا در سال هزار و هفتصد و پنجاه و شش میلادی به